

Durrës , qyteti ku deti lag Antikitetin !
Durrës , the city where the sea bathes Antiquity !

BASHKIA DURRES

*Durrës, from the past to the future ...
3000 years of Culture, History and Civilization.*

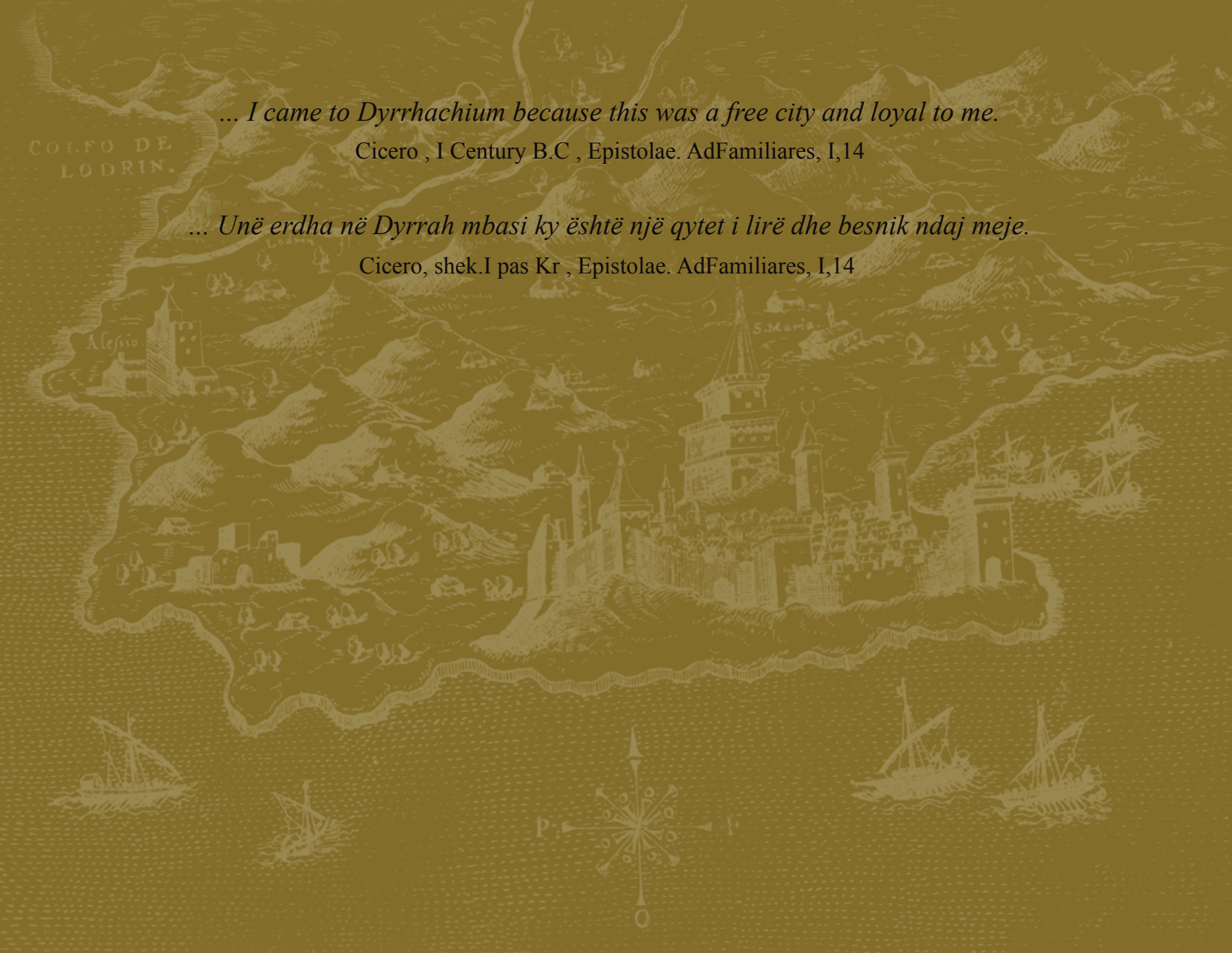

... I came to Dyrrhachium because this was a free city and loyal to me.

Cicero , I Century B.C , Epistolae. AdFamiliares, I,14

... Unë erdha në Dyrrah mbasi ky është një qytet i lirë dhe besnik ndaj meje.

Cicero, shek.I pas Kr , Epistolae. AdFamiliares, I,14

Welcome in Durres !

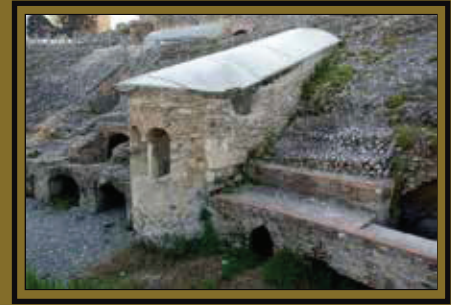
Welcome in the city inhabited for almost 3000 years . The city which was the birthplace of emperors, visited by apostles and other characters of the ancient world. The city where full of legends and very old ruins, which are silent witnesses of a flourishing period and old stories that blend in harmony with the rhythms of modern life. The city with broad beaches and mild climate, with one of the biggest seaports on the Adriatic coast, the city of famous musicians and poets, old quarters alive with luxurious bars and modern buildings . The city with hospitable people always ready to welcome visitors and guests. These are what you will find in Durres, one of the most important tourist attractions across Albania.

Mirë se vini në Durrës !

Mirë se vini në qytetin ku jetohet pa ndërprerje për gati 3000 vjet . Qytetin ku kanë lindur perandorë dhe kanë kaluar apostuj dhe personazhe të tjerë të botës antike. Qytetin ku legjenda , rrënoja të stërlashta , dëshmitarë të një periudhe të lulëzuar dhe histori të vjetra jetojnë në harmoni me ritmin e jetës të sotme moderne. Qytetin me plazhe të gjëra dhe klimë të butë , me një nga portet më mëdha në Adriatik , qytetin e muzikantëve dhe poetëve të shquar , qytetin me lagje të vjetra të gershetuara me lokale ndërtime të reja luksoze dhe me banorë mikpritës gjithnjë të hapur për të pritur dhe për të përcjellë miq . Ky është Durrësi ynë, një nga pikat turistike më të rëndësishme të Shqipërisë.

Kryetari i Bashkisë Durrës / Durres Municipality Mayor
Vangjush Dako

Amfiteatri i Durrësit - Durrës Amphitheater

*The city was governed during the classical period (480-355 B.C)
by political and legal institutions very similar in nature to those of Athens .
(Aristotel 384-322 B.C) .*

*Qyteti gjatë periudhës klasike (480 -355 para Kr.) qeverisej nga Institucione politike e juridike
mjafat të ngjashme për nga natyra me atë të Athinës .
Sipas Aristotelit (384 – 322 para Kr.)*

Amfiteatri i Durrësit është monument publik unikal në vendin tonë. Ka qenë ndërtuar pranë qendrës tradicionale të qytetit, në terren fushor dhe pjesërisht në kodër. Vlerësohet si kolos inxhinierik e arkitektonik i kohës antike dhe vepër e mjeshtrave vendas. Ka trajtë elipsi me diametër 136m dhe lartësi rreth 20m. Është ndërtuar në fillim të shek. II të e.r., në kohën e perandorit romak Trajan (98-117). Në të uleshin rreth 15-20 mijë shikues. që ndiqnin ndeshjet midis gladiatorëve. Ka pasur hyrjen kryesore nga veriu dhe një dalje në jug në të njejtin aks. Fasada lindore nga qendra e qytetit ka qenë dykatësh me harqe e kolona dhe mbi to një strukturë dekorative me dritare. Zbulimi i arenës do të qartësoi funksionin e amfiteatrit. Lojrat në amfiteatrot antik u ndaluan nga perandori romak Honor në vitin 404 e.re. Zbulimi i amfiteatrit filloi në vitin 1966 deri në vitin 1970. Paralel me monumentin u zbuluan varret mesjetare në zonën e arenës. Në vitet në vazhdim janë kryer disa ekspedita, të cilat i kanë plotësuar të dhënat dokumentare dhe arkitektonike mbi këtë monument.

Durres Amphitheatre is a unique public monument in our country. Has been built near the traditional center of the city, in the plain and partly on the hill. Estimated as an engineering and architectural colossus of ancient times and the work of local masters. It has an ellipse shape with a diameter of 136m and a height of about 20m. It was built in the beginning of the II century, at the time of Roman emperor Trajan (98 - 117). In it sat around 15 - 20 thousand spectators. attending matches between gladiators. The main entrance was situated north and a south exit on the same axis. The eastern facade faced the city center and was a double-decker with columns and arches on to a decorative structure with windows. The discovery of the arena will clarify the function of the amphitheater. Games in ancient amphitheaters were stopped by the Roman emperor Honor in 404 B.C. Its discovery began in 1966 until 1970. Parallel with the medieval monument, tombs were discovered in the arena area. In the coming years there have been several expeditions, which completed the architectonic data on this monument.

Bukuroshja e Durrësit - The Beauty of Durrës

Dyrrhachium is an typical site of ancient culture that was very well known in Mediterranean world.

The distinguished Roman playwright Pautus (254-184) in the comedy “ Menaechmi”

Dyrrahu ishte në qytet tipik i kulturës antike dhe mjaft i njohur në botën mesdhetare.

Plauti dramaturg romak (254-184 para Kr) autor i komedisë ” Menehmët ”

BUKUROSHJA E DURRËSIT

“Bukuroshja e Durrësit” është emri i një mozaiku të shekullit IV para Krishtit, i cili ndodhet i ekspozuar në Tiranë në Muzeun Historik Kombëtar.

Mozaiku është zbuluar rastësisht gjatë viteve të Luftës së Parë Botërore në lagjen “Varosh”, lagje e vjetër e qytetit dhe fillimisht është studiuar nga Praschniker, një arkeolog që asokohe ishte mobilizuar në ushtrinë Austro-Hungareze. Mozaiku është punuar me gurë të vegjël lumi shumë ngjyrësh.

Në qendër të tij është portreti i një femre, prej nga ka marrë dhe emrin, i cili është i rrethuar me dekoracione bimore. Disa studiues mendojnë se femra në qendër të mozaikut është Aura, një nga shoqëruet e Artemidës.

THE BEAUTY OF DURRES

"The Beauty of Durres" is the name of a mosaic from the 4th century BC, which is now exhibited in Tirana, at the National Historical Museum.

The mosaic was discovered by accident during the first World War in the "Varosh", the old quarter of the city, and it was initially studied by Praschniker an archaeologist mobilized in the Austro-Hungarian army. The mosaic is compiled using small colorful river pebbles. At its center, there is the portrait of a woman, surrounded by plant decorations.

Because the woman, the mosaic is called "The Beauty of Durres". Some scholars think that the woman in the center of the mosaic is Aura one of Artemis accompanying ladies.

*Shtatore perandori shek. I para Kr ndodhet ne muzeun arkeologjik Durrës .
An Emperor's marble statue 1 century A.D in the archeologic museum of Durrës.*

NJË PERANDOR NGA DURRËSI

Perandori Bizantin Anastas I (rreth viteve 430-518) sundoi prej vitit 491 deri në vitin 518. Ishte nga një familje durrsake e shtresës së senatorëve. Si dinjitar i lartë, ushtronte profesionin e financierit gjatë studimit të perandorit Zeno. U zgjodh si pasues i Zenos nga e veja e tij Ariadne me të cilën u martua për një kohë të shkurtër. Kreu reforma në fushën e taksave në përpjekje për rimëkëmbjen e perandorisë. Shtypi rebelimin e Isaurianeve në thrakë, nënshtroi revoltën në Azinë e vogël (492-496), fitoi luftën me Persinë (502-505), ngriti Murin e Anastasit (512), prej Propontis (në detin Marmara) deri në Eusinë (Deti i Zi) për të përballuar bullgarët dhe sllavët, nënshtroi trazirat dhe kryengritjet e komandantit të tij në Thrakë, Vitalinusit. Ai e fortifikoi Durrësin, qytetin e prejardhjes së tij, me sistem dyfish muresh rrethues.

AN EMPEROR FROM DURRES

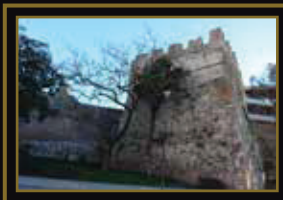
The Byzantine Emperor Anastasius I (c. 430-518) reigned from 491 until 518. He pertained to one of the senator families from Durres. As a high dignitary, he was a silentarius under the rule of Emperor Zeno. He was chosen as Zeno's successor by the Emperor's widow, Ariadne, who married him shortly after his accession. He initiated fiscal reforms in the hope of revitalizing the Empire. He quelled the rebellion of Isaurians in Thrace, crushed the revolt in Asia Minor, (492-496), won the war with Persia (502-505), built the Anastasian Wall (512) from Propontis (Sea of Marmara) to Euxine (Black Sea) to face the Bulgarian and Slav threats, he was forced to crush the unrest and insurrection from his commander in Thrace, Vitalian, caused by the Monophysite believers. He fortified Durres, his home city, with a system of double surrounding walls.

*The King of this Country Epidamnus , built a city near the sea and named it Epidamnus ....
“ the nephew of the King built a pier at the bay close to the city and named it Dyrrhachion ”*

Appian Alexandrinus , the Greek historian of the 2nd Century B.C. wrote that (Bella Civila II, 39)

*Mbreti i këtij vendi Epidamni ndërtoi pranë detit një qytet dhe e quajti sipas emrit të tij Epidamn ...
“ nipi i mbretit , ndërtoi pranë qytetit një liman dhe i dha emrin e tij Dyrrah ”*

Appian Alexandrinus , historian grek i shekullit te II para Kr në (Bella Civila II, 39)

MURET RRETHUESE TË DURRËSIT

Durrësi që në themelimin e tij u mbrojt me mure rrethuese ndërtuar me blloqe cikloplik. Mbi këtë bazë në shekujt në vazhdim deri në periudhën qytetare-ilire dhe romake, muret e qytetit u zgjeruan bashkë me zhvillimin topografik të tij. Muret rrethuese që shihen sot, janë ndërtuar nga perandori bizantin Anastasi I (491-518) me origjinë nga Durrësi pas dëmtimit që shkaktoi tërmeti katastrofik i vitit 345. Ai e mbrojt qytetin me tre rradhë muresh prej tulle, nga të cilat ruhen 500m. gjatësi në anën JP. Perimetri i rrethojës arrinte 3.5km., lartësi 18m. dhe gjërësi 3.50m. Ky sistem mbrojtës përforcohej me kulla pesëkëndëshe, me largësi 60-65m. nga njera-tjetra. Ndërhyrjet më të vona janë ato të perandorit Justinian (527-565). Në shek. XIII (1272) Karli Anzhu dhe Karl Topia në shek. XIV (1350), kryen gjithashtu përforcime mbrojtëse. Kalimi i Durrësit nën pushtimin venecian (1392-1501), për 109 vjet u shoqërua me ndërhyrje në sistemin mbrojtës, me kulla rrethore.

Pushtimi osman më 13 gusht 1501 e zvogloi qytetin në skajin JL (Lagjia Kala) duke e rrethuar me një mur 800m, 6 herë më të vogël se rrethoja bizantine. Muri turk zbret nga kuota 59m. dhe në gjatësinë e tij, u ndërtua Kulla me sahat e qytetit. Muret turke u përforcuan me kulla e bedena si dhe me dy porta kryesore vendosur në një aks, "Porta e Madhe" dhe "Porta e Detit".

THE SURROUNDING WALLS OF DURRËS

Durres since its establishment was defended by walls built with monolith blocks surrounding it. On this basis the following centuries up in the civil - Illyrian and Roman period the city walls were expanded with the development of its topography. The walls seen today, were built by the Byzantine Emperor Anastasi I (491-518) originating from Durres after the catastrophic earthquake caused damage to it in the year 345. He defended the city with three rows of brick walls, from which are saved 500m on length in Southwest. Its perimeter reached 3.5km, and a height of 18m and 3.50m in width. This tower defence system strengthened with pentagon towers, with the distance from 60 to 65m. Further interventions were made by emperor Justinian (527-565). In the XIII century (1272) Karl Topia, and Karli Anzhu in the XIV century (1350) also performed defensive reinforcements. The transfer of Durres under Venetian occupation (1392 - 1501), for 109 years was associated with a different defence system, with circular towers. Ottoman occupation 13 August 1501 reduced the city to the south-eastern edge (Castle Block) surrounded by a wall of 800m, 6 times smaller than the Byzantine fence. Turkish Wall quotes descends from 59m and on its length was built the clock tower of the city. Turkish walls were reinforced with towers and battlements and two main gates located on an axis, the "Great Gate" and "Sea Gate".

Termet Publike - Roman Baths

TERMET PUBLIKE

Termet publike në qendër (poshtë Pallatit “Aleksandër Moisiu”) u zbuluan pothuajse plotësisht në vitin 1960. Nga madhësia dhe ambientet e mbrendëshme këto terme kanë qenë pjesë e gjimnazit të qytetit. Në to ruhen harqet e furrës, muret, dhe dyshemet e ambienteve. Në fillim është dhoma e apodyteriumit (dhoma e zhveshjes) që pasohet nga tepidariumi (dhoma e djersitjes) e cila ka nën dysheme tulla hipokauste për kalimin e avullit të nxehtë. Në vazhdim në drejtim jugor është frigidariumi (dhoma me ujë të ftohtë) dhe në fund pishina. Shtrimi i dyshemes është me pllaka mermeri, bardh e zi, në formë fushe shahu. Në jugperëndim të Termeve, ndodhet kompleksi i kanaleve shkarkuese dhe mbi te rruga kryesore e periudhës romake me drejtim verior (Rruga “Aleksandër Goga”).

ROMAN BATHS

The Baths of Roman period were built in the first years of the 2nd Century A.D. allocated in the centre (under the Palace “Alexander Moisiu”) was discovered almost completely in 1960.

Form its size and the inner ambient it has been part of the city gymnasium. In what has been preserved are the arches of the ovens, the walls, and floors of the rooms. At first is the apodyterium (dressing room), followed by the tepidarium (sweating room) which is under the hypocaust brick floor letting the hot steam pass. Ongoing in the southern direction is the frigidarium (rooms with cold water) and finally the pools. Laying the floor are marble tiles, in a black and white chessboard form. Southwest of the roman baths, is located a complex discharge channel on the main road of the Roman period in the northern direction (today Street "Alexander Goga").

Bazilika e "Shën Mëhillit" Arapaj

Basilica of "St. Michael" (Shën Mehillit) in Arapaj

BAZILIKA E “SHËN MËHILLIT” ARAPAJ

Bazilika e Shën Mëhillit, është ndërtim kulti i fillimit të shek. VI, i kohës së perandorit bizantin Justinian (527-565). Ndodhet 6 km. larg Durrësit në faqen perëndimore të kodrës “Shën Mëhill”, përballë plazhit “Iliria”. Është zbuluar plotësisht dhe ka përmasa 65x28m. Nga ana arkitektonike paraqet një bazilikë tre nefshe me tre absida përkatëse. Ka dy anekse anësore në veri e jug si dhe atriumin (oborr i brendshëm me kolonada). Ngjitur me nefin jugor ndodhet një varr monumental (martirium), mbuluar me një shtresë mozaiku trajtuar në dy emblema, me subjekt nga krishtërimi i hershëm, me sipërfaqe prej 54m². Motivet e zgjedhura, figurat, teknika e punimit, gurët shumngjyrësh e klasifikojnë këtë mozaik si vepër arti unikale e periudhës bizantine e shek. VI, vepër e mjeshtrove mozaicistë të qytetit të Durrësit.

BASILICA OF "ST. MICHAEL " (SHEN MEHILLIT) IN ARAPAJ

Basilica of St. Michael, is a construction of cult dating in the beginning of the VI century, of the time of the Byzantine emperor Justinian (527-565). Located 6 km from Durres on the west side of the hill "St. Mëhill" in front of beach "Iliria". It is fully discovered and has dimensions of 65x28 m. On the architectural aspect it presents a basilica with three naves with three apses each. There are two annexes to the north and south side and a porch (inner courtyard with colonnades). Adjacent to the southern nave is located a monumental tomb , covered with a mosaic layer treated in two emblems, the subject of early Christianity, with an area of 54m². The selected motifs, images, the work technique, the multicolor mosaic stones classify this as a unique work of art of the Byzantine period in the VI century, the work of mosaic masters from the city of Durres.

Kishëza e Amfiteatrit dhe Mozaiku

*The Church in Amphitheater
and the Mosaic*

KISHËZA E AMFITEATRIT DHE MOZAIKU

Pas ndërprerjeve të lojrave në amfiteatër, u ndërtua rreth shek. V-VI e.r. një kishë e vogël (kapelë), ku zhvilloheshin ceremonitë fetare dhe funerale të grupimeve të krishtera të Durrësit. Fillimisht kisha ishte zbukuruar me afreske. Jetëgjatësia e saj dëshmon për ndërhyrje të mëvonshme (shek. VI-VII), duke i zbukuruar të dy faqet, jugore e perëndimore, me panela mozaikësh mural, unikal. Ky mozaik i është kushtuar Shën Stefanit, martir i qytetit të Durrësit. Në vazhdim paraqitet Shën Maria si perandoreshë bizantine rrethuar me dy engjëj, i pari me mbishkrim në krye dhe në këmbët e figurave dy shoqërues në miniaturë. Faqja perëndimore ruan fragmente të dy shenjtoreve, Shën Irini dhe Shën Sofia me emrat përkatës. Si vend strehimi i bashkësive të krishtera, ka shërbyer dhe galeria lindore, zbukuruar me afresk me figurën e Shën Gabrielit.

THE CHURCH IN AMPHITHEATER AND THE MOSAIC

After games interruption in the amphitheater, a church (chapel) was built around V – VI centuries A.D., which held religious ceremonies and funerals of Durres from Christian groups. Originally the church was decorated with frescoes. Its long life proves of subsequent interventions (dating VI - VII), decorated by two sites, south and west, with mosaics mural panels, unique. This mosaic is dedicated to St. Stephen, the martyr of the city of Durres. In continuation St. Mary is depicted as a Byzantine empress surrounded by two angels, the first with lettering at the top, and at the feet two other accompanying figures in miniature. The western façade preserves fragments of two saints, St. Sophia and St. Irini with corresponding names. The eastern gallery served as refuge for Christian communities, decorated with a mural with the image of St. Gabriel.

TORRA VENECIANE

Kulla rrethore (Torra), u ndërtua në shek. XV mbi kullën bizantine. Kjo dëshmohet nga prania e blloqeve nga rrethoja e mëparshme, e fragmenteve arkitektonike dhe e relieveve antike. Kulla ka diametrin 16m dhe lartësinë 9m. Në kullë hyet nëpërmjet një porte në formë harku me tulla. Kulla është e paisur me 5 frëngji dhe 3 ndarje (kthina). Perimetri sipër mbyllet me bedena. Ambienti i brendshëm është ndërtuar me tulla në formë kupole. Ngjitja në lartësi bëhet nga brenda, me shkallë të ngushta e të prjertra.

THE VENETIAN TOWER

The circular tower (locally called “The Tower”), was built in the XV century on a Byzantine tower. This is evidenced by the presence of blocks from previous fences, and architectural fragments of ancient reliefs. The tower has a diameter of 16m and a height of 9m. You enter the tower through arched gate made of bricks. The tower is equipped with 5 turrets and 3 compartments (alcoves). The perimeter above closes in battlements. The interior is built with bricks to form a dome. A staircase in stone is found within, with steep and narrow steps.

SHESH TREGU BIZANTIN

Shesh-tregu i periudhës bizantine është ndërtuar në qendrën tradicionale të Dyrrahut antik. Ai zinte pozicion qendror në raport me ndërtimet e mëdha publike e fetare të periudhës bizantine. Paraqitja arkitekturore e tij dëshmon funksionin e një shesh-tregu të hapur, rrethor me portik. Në qendër të shesh-tregut ka një podium dhe pus, mbi një shtroje pllakash mermeri që mbulojnë dyshtemen deri pranë kolonadës me një perimetër 40m. Përreth këtij portiku në formë rrezore ngriheshin ambiente shërbimi. Teknika e ndërtimit, materiali i përdorur dhe shtresa kulturore e datojnë këtë monument si bashkëkohës të ndërtimeve publike të perandorëve Anastas e Justinian në fillim të shek. VI e.r.

THE BYZANTINE MARKET SQUARE

The Market Square was built during the Byzantine period, it is the traditional center of ancient Dyrrah. It occupied a central position in relation to the other large public and religious constructions from the Byzantine period. Its architectural presentation demonstrates the function of an open square-market, a circular portico. In the center of the plaza-market it has a podium and a well, marble tiles layed on a floor covering up near the colonades with a 40m proximate circumference. Around this radially shaped rise, was situated an environment for different services. Construction techniques, materials used and its cultural layers date this monument as a contemporary public building to emperor Justinian and Anastasios in the early VI century A.D.

PUSI I TOP HANES

Emërtimi Top-Hane tregon funksionin fillestar si punishte për prodhimin e barutit. Prania e burimit të ujit në lagjen Varosh (jasht kalasë), krijoi mundësinë e ndërtimit të një pusi në shërbim të banorëve të saj, rreth shek. XVI. Ai u ndërtua mbi një bazament katërkëndësh me gurë, rrethuar me katër kolona graniti të periudhës bizantine të ripërdorura.

THE WELL OF TOP HANE

Top-Hane designation indicates the initial function as a workshop for the manufacture of gunpowder. The presence of the water source in the neighborhood Varosh (outside the castle), created the possibility of building a well in the service of its inhabitants around the XVI century. It was built on a foundation stone with a quadrangle shape, surrounded by four granite columns reused from the Byzantine period.

Çisterna Mesjetare - Medieval Cistern

Hamami Mesjetar - Medieval Hamam (Bath)

ÇISTERNA MESJETARE

Çisterna apo Depo e ujit, është ndërtim i periudhës së Mesjetës së vonë. Ndodhet prapa Mauzoleut të Dëshmorëve. Uji mbledhet nga burimet natyrore të zonës kodrinore. Paraqet një ndërtim me çati të harkuar mbuluar me tjegulla, rrethohej me kontraforte. Ka pesë shkallë hyrëse dhe një derë me qemer mbi të cilën ndodhet një dritare rrethore për ajrosje.

HAMAMI MESJETAR

Hamami (banjo) është godinë publike me arkitekturë tipike e periudhës turke. Ajo është ndërtuar në shek. XVIII në këndin juglindor të qytetit mesjetar. Në qendër ka pasur një kupolë sferike me lartësi 5.8m, pajisur me 12 dritare të vogla për ajrosje. Ambientet ngroheshin me avull nëpërmjet tubacioneve qeramikë. Furra gjendet në pjesën e prapme të hamamit. Ka qenë shumë e dëmtuar. U rikonstruktua në vitin 1980.

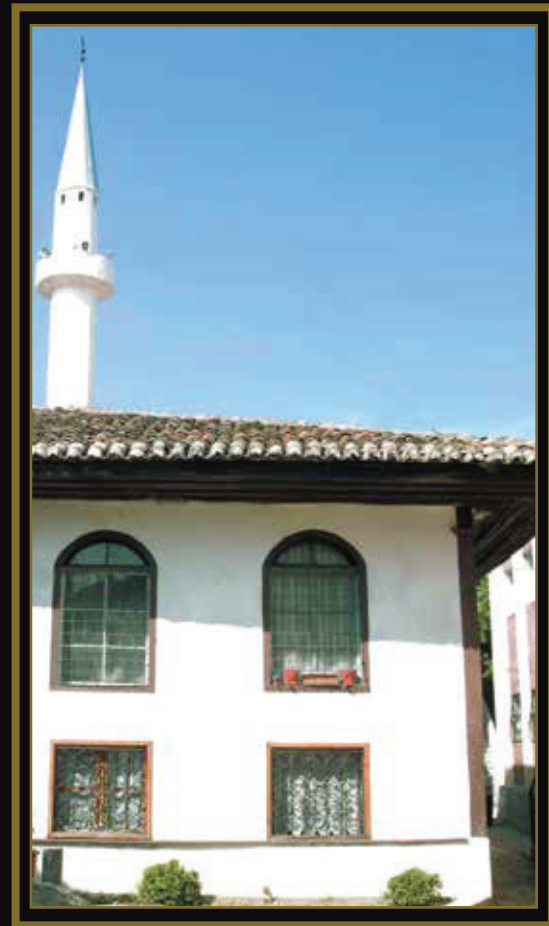
MEDIEVAL CISTERN

The tanker or water depot, is a building from the later medieval period. Situated behind the Martyrs Mausoleum . Water collected from the hilly area of natural resources. Construction presents an arched roof covered with tiles, surrounded by buttress stones. There are five steps to the entrance and a lintel door on which there is a circular window for ventilation.

MEDIEVAL HAMAM (bath)

Hammam (Turkish bath) is a public building with the typical architecture of the Turkish period. It was built in the XVIII century at the southeast corner of the medieval town. In the centre there was a spherical dome with a height of 5.8m, equipped with 12 small windows for ventilation. Its ambient were heated with steam through pottery pipes. The oven is located in the back of the hammam, it was very damaged. It was reconstructed in 1980.

Xhamia "Fatih" - Mosque "Fatih"

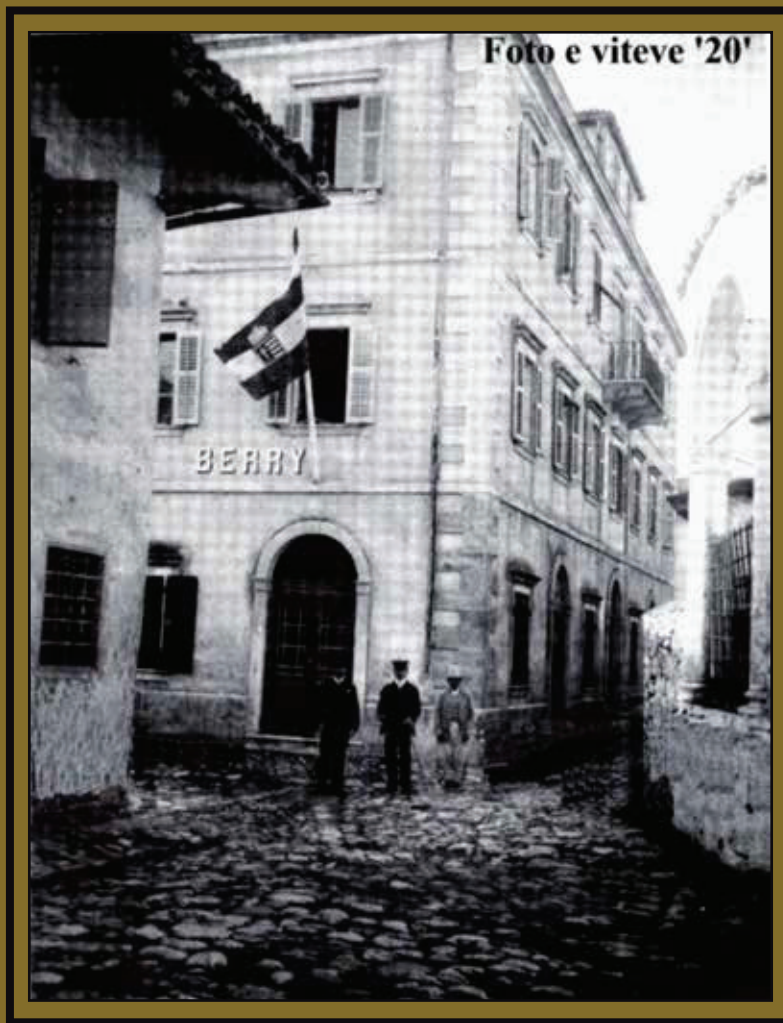

XHAMIA "FATIH"

Xhamia "Fatih", është e kohës së sulltan Mehmeti II Pushtuesit (Fatihut). Është ndërtesa më e vjetër e kultit islam në vendin tonë. Ajo është ngritur rreth viteve 1502-1503, përshtatur mbi rrënojat e një ndërtesë kulti të krishterë (bazilikë e shek. XI).

MOSQUE "FATIH"

Mosque "Fatih", is of the time of Sultan Mehmed II the Conqueror (Fatih). It is the oldest building of Islamic worship in our country. It is built around the years 1502 - 1503, framed on the ruins of a Christian cult building (basilica of the XI century) .

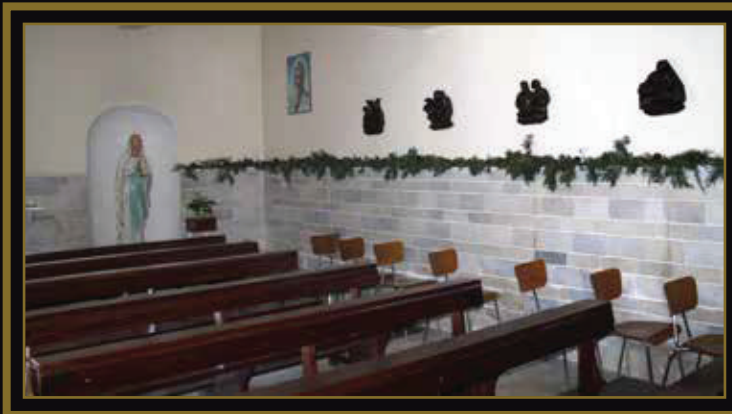
Banesa 115 - Residence 115

BANESA 115

Banesa është ndërtuar në vitin 1884, datë e cila shkruhej me germa hekuri në gjysmëharkun e portës së madhe bashkë me inicialet Z.M. emri i pronarit Zis Margariti. Kjo banesë ka shërbyer si rezidencë e konsullatës (legata) Austro-Hungareze në vitin 1914.

RESIDENCE 115

The residence was built in 1884, date which is written in iron letters on the half arched part of the big gate together with the initials Z. M. which belong to Zis Margariti, the owner. This apartment has served as a consular mansion (legation) of Austria-Hungary in 1914.

KISHA KATOLIKE “SHËN LUÇIA

Kisha katolike “Shën Luçia” me kambanore është ndërtim i vitit 1909. Paraqet një ndërtim kulturi me ambientet përkatëse funksionale të tij. Kjo kishë njihet edhe si qendër e rëndësishme ku meshonte kleriku patriot Dom Nikoll Kaçorri (1862-1917). Ky personalitet me një reputacion mbarë qytetar ishte dhe nismëtar e mbështetës i ideve të lëvizjes patriotike për mësimin e gjuhës shqipe dhe për mëvehtësinë e Shqipërisë. Në qelën e kësaj kishë mbledheshin patriotët durrsakë ku kanë marrë vendime të rëndësishme që ndikuan në ngjarjet historike siç qe ngritja e flamurit kombëtar në Durrës më 26 nëntor 1912.

CATHOLIC CHURCH OF “SAINT LUCIA”

The Catholic Church of "St. Lucia" with bells is a building from the year 1909. It presents a building of cult with its functional respective environments. This church is also known as an important center where the patriotic clergyman Dom Nikoll Kacorri (1862 - 1917) preached. This personality with a distinguished reputation and a pioneer citizen was supporting the patriotic movement ideas for Albanian language and Albanian Independence . In this church's chambers gathered patriots of the city of Durres where they made important decisions affecting historical events as the raise of the national flag in Durres on November 26 , 1912 .

Rruga Tregetare - Commercial Road

RRUGA TREGËTARE

"Rruga Tregtare", sot "Bulevardi Epidamn", u ndërtua pas dëmtimeve që shkaktoi tërmeti i vitit 1926. Me hapjen e kësaj rruge fillonte dhe zbatimi i një plani rregullues modern i qytetit të Durrësit me parametrat urbanistik të qyteteve europiane. Në të dy anët e kësaj rruge u ngritën ndërtesa dy e tre katëshe (vila), të stilit të arkitekturës bashkëkohore, me dekor të larmishëm. Katet e sipërm shërbenin për banim ndërsa katet e para ishin për tregtim, të cilët i dhanë emrin "Rruga tregëtare". Ato ruhen ende sot si përfaqësuese të ndërtimeve arkitekturore të viteve '30-40 të shek. XX.

COMMERCIAL ROAD

"Commercial Street" today "Epidamn Boulevard" was built after the damage brought by the quake of 1926. With the opening of this road began the implementation of a modern regulatory plan of the city of Durrës with European cities urban settings. On both sides of the road were raised two and three storey buildings (villas), in the style of contemporary architecture, with diversified decor. Upper floors served as residential floors while the first ones were for commerce, which gave the name "Commercial Street". They are still preserved today as a representative of the architectural constructions of the 30s - 40s in the XX century .

Banka E Shtetit Shqiptar - State Bank Of Albania

BANKA E SHETIT SHQIPTAR

Banka e Shtetit në Durrës (sot BKT) u ndërtua më 10 nëntor 1928. Themelet e saj janë mbi kullën juglindore të rrethojës bizantine, e quajtur “Bastioni i madh”. Ndërtesa është projektuar nga arkitektë italianë dhe realizuar nga mjeshtrat durrsakë. Nga ana kompozicionale hyn në veprat e stilit barok, që përdoret për herë të parë në vendin tonë. Mbi bankë është vendosur një skulpturë njerëzore (grua) e cila paraqet në mënyrë simbolike luftën, rezistencën dhe fitoren ndër shekuj dhe begatinë e vendit.

STATE BANK OF ALBANIA

State Bank of Durrës was built on November 10, 1928. Its foundations are on the fence of the eastern Byzantine tower, named "big bastions". The building is designed by Italian architects and performed by masters from the city of Durrës. On the compositional side, baroque style was used, which appears for the first time in our country. Located on the bank is a human sculpture (a woman) which symbolically represents the struggle, resistance and victory and prosperity of the country for centuries.

Bashkia e Qytetit - Durrës city Hall

BASHKIA E QYTETIT

Bashkia e qytetit u ndërtua në vitin 1929, në sheshin tradicional të Durrësit. Është projektuar me tre kate dhe bodrume. Kati i parë, në hyrje të fasadës, është trajtuar me tre harqe, ndërsa kati i dytë mbi të është me ballkon të brendshëm me kolona. Kulmon me një pìrg katror, në të majtë, ku është vendosur sahati i qytetit. Fasda është zbukuruar në të dy anët me dekore në reliev në formë medalionesh, që kanë simbolet e anijes me vela dhe tufë me kallëza gruri.

DURRES CITY HALL

Durres City Hall was built in 1929. It occupies a central position in the main city square. It is designed with three floors and basements. First floor, entrance facade is treated with three arches, while on the second floor there is an internal balcony with columns. On its left side, culminates a cubic shape tower where the City Clock is positioned. The facade is decorated on both sides with relief décor shaped as medallions, which are symbols of sailing ship and wheat.

Aleksandër Moisiu
(1879-1935)

SHTËPIA MUZE “ALEKSANDËR MOISIU”

Shtëpi me çardak e ndërtuar në gjysmën e dytë të shek. XIX. Në vitet '30 të shek. XX ka qenë edhe seli e konsullatës angleze. Kjo ndërtesë për vlerat e saj arkitekturore është shpallur “Monument Kulturë”.

Pas restaurimit të saj në vitin 1983 u vendos “Ekspozita e Kulturës Popullore”. Në tre dhoma ekspozite, shpalosen vlerat artizanale të trevës së qytetit tonë dhe të rrethinave të tij. Dy dhoma të tjera i janë kushtuar figurës së aktorit me origjinë shqiptare Aleksandër Moisiu (1879-1935) emërtuar “Dhoma Muze Aleksandër Moisiu”.

Në Durrës ai kreu shkollën fillore dhe për këtë në vitin 1928, shkroi kujtimet e tij në formë skice me titull “Ëndërr fëmijërie”.

THE MUSEUM HOUSE “ALEKSANDËR MOISIU”

A garret house built in the second half of the XIX century. In the 30s of the XX century it has been the seat of the English consulate. This building for its architectural value was declared a "Monument of Culture". After its restoration in 1983 it was decided as an "Exhibition of Popular Culture." In three exhibition rooms, are unfolded the craft values of our city and its neighborhood areas. Two other rooms are devoted to the figure of Albanian origin actor Alexander Moisiu (1879-1935) called "Alexander Moisiu Museum". He completed elementary school in Durres and for that in 1928 wrote his memoirs in outline form titled "Childhood Dream".

Pallati i Mbretit "Zog 1" - King "Zog 1" Residence

KING "ZOG I" RESIDENCE

The Royal Palace was built in 1937. It was designed in the highest quote (98m) of hills and has a dominant position over the city and sea. The architecture of the building is represented neoclassical style which is used at the beginning of the XX century. In front of Villa's facade is figured the Albanian lion-hearted Gjergj Kastrioti Skënderbeu, on his horse, right profile, with sword in hand. Ambiente të brëndshme

PALLATI I MBRETIT "ZOG I"

Pallati mbretëror u ndërtua në vitin 1937. Ai u projektua në kuotën më të lartë (98m) të kodrave dhe ka një pozicion mbizotërues mbi qytet dhe det. Nga ana arkitekturore përfaqëson stilin e ndërtimit (neoklasicist) i përdorur në fillim të shek. XX.

Në fasadën ballore të Vilës është figura e kryetrimt shqiptar Gjergj Kastriot Skenderbeu, mbi kal, profil djathtas, me shpatë në dorë.

Xhamia e Madhe - The Great Mosque

XHAMIA E MADHE

Xhamia e Madhe u ndërtua në vitin 1938. Pozicioni i zgjedhur topografik me fasadë nga Lindja plotëson ansamblin e ndërtimeve publike në sheshin qendror të qytetit.

“Lëvizja kundër fesë, paragjytimeve fetare dhe zakoneve prapanike” e 6 shkurtit 1967, prishi kupolën dhe minaren e saj, dhe e transformoi në institucion kulturor, emërtuar “Pallati Rinia”.

Pas viteve '90 Xhamia e Madhe u rikthye në funksionin e saj si ndërtesë kulturi dhe ruajti arkitekturën fillestare. Ndërtimet u kryen në dy faza gjatë viteve 1992-1994, dhe 2004-2006.

THE GREAT MOSQUE

The Great Mosque was built in 1938. Occupies a central place among the architectural works of this period in Durres. Its topographic position selected facing the East meets the other buildings ensemble in the central square. The Mosque is distinguished by its large size with ambient in function of the rituals. "The movement against religion, religious prejudices and backward customs" of 6 February 1967, squandered its dome and tower, and transformed it into a cultural institution, named "Youth Palace". With the establishment of the democratic system, the Great Mosque was rebuilt in two phases, during the early years 1992 - 1994, and later on in 2004 - 2006, giving it the initial appearance.

Mauzoleu i Dëshmorëve - Mausoleum of Martyrs

MAUZOLEU I DËSHMORËVE

Është objekt përkujtimor i të rënëve të Luftës së Dytë Botërore dhe të kampeve naziste.

Mauzoleu u projektua nga arkitekt Kristo Sotiri (1870-1953). Punimet filluan në vitin 1947. Është i pari dhe i vetmi i këtij lloji, si mauzole, në vendin tonë. Kompleksi i “Mauzoleut të Dëshmorëve” ka planimetri në formë harku. Përbëhet nga tri pjesë kryesore: godina e Mauzoleut, shkallarja dhe lulishtja. Eshtrat e dëshmorëve janë futur në nishë (kamera) të veçanta. Kurse për të rënë të kampet naziste janë përdorur varre përkujtimor (varr pa eshtra). Në dy pllaka mermeri janë shkruar me germa bronzi emrat e të internuarve në kampet naziste.

MAUSOLEUM OF MARTYRS

Is a memorial of the fallen of the World War II and of the Nazi concentration camps. The Mausoleum was designed by architect Kristo Sotiri (1870-1953). The works began in 1947. It's the first and only of its kind, as a mausoleum, in our country. Martyrs Shrine Complex has a cambered plan. Consists of three main parts: the building of the Shrine, stair and garden. The remains of martyrs were put in special rooms. Instead for the dead in Nazi camps were used memorial tombs (tombs without bones). In two marble plaques are scripted in bronze letters the names of the internees in the Nazi camps.

MUZEU ARKEOLOGJIK

Muzeu Arkeologjik është përruar më 13 prill 2002. mbi bazën e materialeve të Muzeut të parë arkeologjik, i hapur më 13 mars 1951.

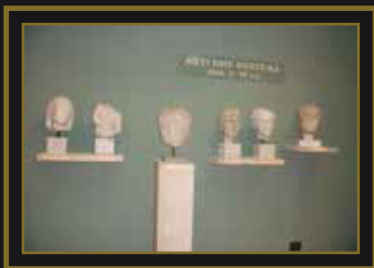
Ekspozita është organizuar në tre pavione sipas periudhave historike. Salla e parë fillon me vitrinën e gjetjeve prehistorike në qytet e rreth. Në rend kronologjik ndiqet pandërprerje historia e qytetit në periudhën arkaike, klasike dhe qytetare ilire deri në shek. I p.e.re. Në vazhdim shpaloset zhvillimi topografik, ekonomik, politik e kulturor i Durrachiumit romak. Në aspektin tematik ky qytet dëshmon praninë e një popullsie autoktone ilire me botë të pasur shpirtërore. Durrësi paraqitet qendër me ekonomi shumëdegëshe dhe që tregtonte me shumë qendra mesdhetare. Mesjeta përshinë 15 shekuj nga shek. V-XV dhe mbyllet me periudhën turke.

ARCHEOLOGICAL MUSEUM

The Archaeological Museum was inaugurated on 13 April 2002 on the basis of materials of archaeological museum first opened on March 13, 1951. The exhibition is organized into three wards according to histor-

ical periods. The first Hall begins with prehistoric finds in the window of the city and its surrounding areas. In a chronological order it's followed without interruption the Illyrian history of the town's archaic, classical periods up to the I-st century B.C.. Ongoing unfolds the topographic, economic, political and cultural developments of the Roman Durrachium. In thematic terms, this city proves the presence of an Illyrian population with a rich spiritual world. Durres appears as a centre for a multi-branched economy and traded with many other Mediterranean centres. The Middle Ages section includes 15 centuries from V - XV and closes with the Turkish period.

Kisha e "Apostull Paolit dhe Shën Astit"
Church of "Apostole Paul and Saint Asti"

KISHA

E "APOSTULL PAVLIT DHE SHËN ASTIT"

Kisha e Apostull Pavlit dhe Shën Astit u ndërtua gjatë viteve 1994-2002, u përrua më 3 Maj 2009.

Apostull Pavli njihet si predikuesi i parë i fesë së krishterë në Ilirik. Në kujtim të tij ka qenë ndërtuar një kishë në skajin verior, në "Kepin e Palit" sot "Kepi i Pallës".

Shën Astit është martir i parë, i cili u martirizua në vitin 100 të e.re. në Durrës në kohën e perandorit romak Trajan (98-117).

CHURCH

OF "APOSTOLE PAUL AND SAINT ASTI"

Church of the Apostle Paul and Saint Asti was built during the years 1994-2002, it was inaugurated on May 3, 2009. The Apostle Paul is recognized as the first preacher of the Christian religion in Illyrian lands. In his memory has been built a church on the northern edge of the city, in Cape of Paul, today "Kepi i Pallës". Saint Asti is the first martyr, who was martyred in 100 A. D. in Durres at the time of Roman emperor Trajan (98 – 117 A.D.).

LAVDI
DËSHMOREVE TË ATDHEUT
QË RANË MË 7 PRILL 1936
* MUJOLLOINAKU *
* HERO I POPULLIT *

MEMORIALI MUJO ULQINAKUT

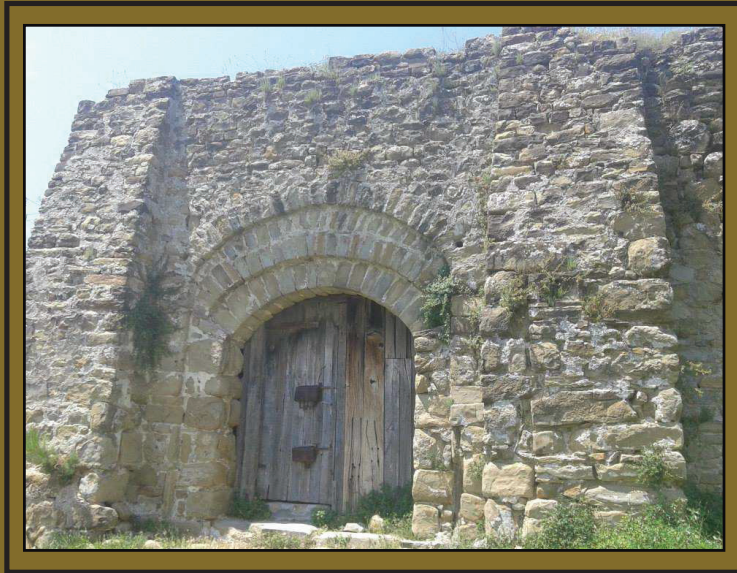
Memoriali i kushtohet Mujo Ulqinakut (1896-1939), "Hero i Popullit", një ndër luftëtarët e parë të qëndresës së armatosur kundër pushtimit fashist italian më 7 prill 1939. Memoriali u realizua nga "Skulptori i Popullit" Kristaq Rama.

Mujo Ulqinaku lindi në qytetin e Ulqinit në familjen e një detari. Kishte gradën nënoficer në repartin e marinës në Durrës. Që në orët e para të pushtimit fashist italian u pozicionua në vijën e parë të luftimit. Mujo Ulqinaku dhe bashkëluftëtarët e tij, me qëndresën dhe patriotizmin e tyre treguan trimëri të pashoq.

MUJO ULQINAKU MEMORIAL

Memorial dedicated to Ulqinaku Mujo (1896-1939), "Hero of the People". One of the first fighters of the resistance against the Italian fascist invasion on April 7, 1939. The memorial was built by "The People's Sculptor" Kristaq Rama. Mujo Ulqinaku was born in the town of Ulqin in the family of a seaman. Held the rank of petty officer in the Navy unit of Durres. Since the early Italian fascist invasion was positioned in the front line of combat. Mujo Ulqinaku and his comrades, with fortitude and bravery showed their patriotism unmatched.

Kalaja e Ishmit - Ishmi Castle

KALAJA E ISHMIT

Kështjella u ndërtua në vitet 1572 – 1574, nga feudali vendas, Mehmeti, me porosi të Portës së Lartë Osmane. Pas përfundimit të punimeve kështjella u pajis me topa dhe në të u vendos një garnizon ushtaresh. Kështjella me planimetri ketërkëndëshe (100 X40 m) ka dy porta, dhe 5 kulla vrojtimi.

Nga burimet historike njihet me saktësi si qëllimi dhe koha e ndërtimit të saj. Gjatë shekullit të XVI –të, Ishmi përfshihej në Sanxhkun e Ohrit që ishte një krahinë e mbushur me revolta fshatare dhe trazira për perandorinë Osmane. Për këtë arsye dhe feudali Mehmet I propozoi Portës së Lartë që të ndërtohej një kala në Ishëm, e cila do të ruante vilajetin nga kryengritësit, me kusht që t'i jepej Sanzhaku në sipërmarrje për mbledhjen e detyrimeve fiskale të shtetit.

Kështjella është ndërtuar mbi një kodër në lindje të fshatit Ishëm. Prej saj shikimit i hapet një horizont i gjerë. Nga veriu dhe lindja vrojtohen fusha pjellore i Ishmit dhe shikimi ndahet në vargmalin Krujë – Dajt, ndërsa nga perëndimi vrojtohet grykëderdhja e lumit, Kepi Rodonit dhe një pjesë e bregut të Detit Adriatik. Muret forcohen nga pesë kulla të cilat me perjashtim të një kulle këndi me planimetri rrethore dhe një tjetre pesëkëndëshe, kanë forma drejtëkëndëshe. Kulla e I-rë dhe kulla e II-të janë ruajtur në lartësinë e mureve, ndërsa kulla e III, IV ,V-të, janë të rrënuara, prej tyre ruhen në rrafshin e tokës vetëm muret anësore, ndërsa muret ballore janë zhdukur krejtësisht.

ISHMI CASTLE

The castle was built in the years 1572 - 1574, by the local feudal, Mehmeti, upon the order of the Ottoman Gate. After the work was completed, the castle was equipped with balls and a soldier's garrison was placed in it. The castle with a square plan (100 x 40 m) has two gates, and five observation towers.

From historical sources it is accurately recognized as the purpose and timing of its construction. During the 16-th century, Ishmi was included in the Ohrid Sanjak that was a country full of peasant revolt and turmoil for the Ottoman Empire. For this reason, first feudal Mehmet proposed the High Gate to build a fortress in Ishem, which would guard the vilayet from the insurgents, provided Sanjak was given venture to collect the state's fiscal obligations.

The castle was built on a hill in the east of the village of Ishem. From her vision opens a broad horizon. From the north and east are observed the fertile field of Ishmi and the visibility is divided into the Krujë - Dajt mountain range, while from the west it is observed from the river mouth, Cape Rodon and part of the coast of the Adriatic Sea. The walls are strengthened by five towers, which, with the exception of a corner tower with circular plan and another pentagonal plan, have rectangular shapes. The 1st tower and the 2nd tower are preserved at the height of the walls, while the tower of III, IV, V, are demolished, of which only the side walls are preserved on the plain of the floor, while the front walls are completely extinct .

Bazilika Gjericaj, Ishëm - Basilica Gjericaj, Ishëm

Kulla "Sulejman Kullës" Ishëm
Tower "Sulejman Kulla" Ishem

KULLA “SULEJMAN KULLËS” ISHËM

Kulla e Sulejman Kullës ndodhet në fshatin Kullas të Ishmit. Është e vetmja kullë në rrethin e Durrësit. Ajo është e shpallur Monument Kulture rreth vitit 1983. Është ndërtim tre katësh i ndërtuar me material guri. Kulla ke rreth 20 –të frengjij, të cilat shërbenin për mbrojtjen e kullës në rast sulmi. Kati i I-rë i kullës shërbente si magazinë, ndërsa katet e tjera për të banuar. Kulla ka dhe dy ballkone të cilat i shërbenin banorëve. Kulla është restauruar rreth vitit 1988. Sot është në kushte funksionale dhe e vizitueshme.

TOWER “SULEJMAN KULLA” ISHËM

The tower of Sulejman Kulla is located in the village Kullas of Ishmi. It is the only tower in the district of Durres. It is declared a Cultural Monument around 1983. It is a three-story building made of stone material. The tower has about 20 embrasure, which served to protect the tower in case of attack. The 1st floor of the tower served as a warehouse, while the other floors were for housing. The tower also has two balconies that served the residents. The tower was restored around 1988. Today it is in functional and accessible conditions.

Kalaja e Kepit të Rodonit - Castle of Cape of Rodon

KALAJA E KEPIT TË RODONIT

Ndër fortifikimet e ngritura nga Skenderbeu, për të mbrojtur vendin në luftë kundër pushtimit Turk, bën pjesë dhe Kështjella në Kepin e Rodonit, e njohur me toponimin “Kështjella e Skëndërbeut” ndërtuar në vitin 1465.

Kështjella kishte planimetri drejtëkëndeshe dhe ishte e pajisur me 4 kulla mbrojtëse në çdo qoshe të saj. Ajo u rrënuar nga Turqit në vitin 1467 dhe u rindërtua nga Venediku 33 vite më vonë. Në ditët tona ruhen kryekulla me lartësi 10 m, dhe disa mure mbrojtëse me trashësi 3.5 m.

CASTLE OF CAPE OF RODON

Among the fortifications built by Skenderbeu, to protect the country in the war against the Turkish invasion, is also the Castello in the Cape of Rodon, known to the toponym “Scanderbeg Castle” built in 1465.

The castle had a rectangular plan and was equipped with 4 protective towers in each corner. It was ravaged by Turks in 1467 and rebuilt from Venice 33 years later. In our days are preserved 10 m high chips, and some protective walls with a thickness of 3.5 m.

Kisha e Shën Ndoit (Kepi i Rodonit)
Saint Ndoi Church (Cape of Rodon)

KISHA E SHËN NDOIT (KEPI I RODONIT)

Kisha e Shën – Ndoit ndodhet afër bregut të detit në veri të kalasë së Skenderbeut ne Kepin e Rodonit.Kisha l perket tipit arkitekturor romaniko – gotik dhe eshte ndertuar ne fund te shekullit te XIII-te.

Burimet e shkruara permendin se ne afersi te Kepit kishte edhe tri kisha te rendesishme:kisha e Shen – Marise,ajo e Shen Anastasise,dhe e Shen Kollit,ku ushtronin aktivitetin e tyre kuvendet franceskane.

Ne muret veriare e jugore te kishes kalojne mbi pilastra harqe te verber me profil te mprehte.Ne murin lindor ndodhet absida gjysem rrethore, ne brendesi dhe ne anen e jashtme.Brenda kishes, mbi murature shihen dy shtresa piktur murale.Sipas historiese thuhet se Skenderbeu ka kaluar pushime per rastin e martesese se tij.Kisha eshte restauruar ne vitin 2003.

SAINT NDOI CHURCH (CAPE OF RODON)

The Saint - Ndoish Church is located near the sea coast to the north of Skanderbeg Castle in Rodon Cape. The church belongs to the Romanesque - Gothic architectural type and was built at the end of the 13th century.

The written sources point out that there were three important churches in the vicinity of Cape: the church of Saint Mary, that of Saint Anastasia, and Saint Koll, where their activities were held by the Franciscan assemblies.

On the north and south walls of the church pass the vertex arches with a sharp profile. On the eastern wall there are half circular absids, both inside and on the outside. Within the church, on the masonry are seen two layers of mural painting. According to histories it is said that Skenderbeu has spent the holidays in the case of his wedding. The church was restored in 2003.

Muri Porto Romano - Walls Porto Romano

MURI PORTO ROMANE

Muri i Porto Romanes rreth 7 km, në veri të qytetit të Durrësit. Ruhen ende dhe sot mbetjet e një muri që mbyllte dikur rripin e ngushtë të tokës, nëpërmjet detit dhe kënetës. Hezei I përmend shkurt këto ndërtime, duke vënë në dukje se muret mbyllin sistemin që kishte një gjatësi jo më tepër se 200 m, dhe sistemi i tyre me breza tullash paraqiste një ngjashmëri të madhe me pjesët më të rregullata dhe me të vjetra të rrethojës së madhe të Durrësit.

Sipas studiuesve muri verior që mbyllte ngushticën, ishte i pajisur me kulla këndrej të vendosura në largësi të barabartë.

ROMAN PORT WALLS

Wall of Porto Romanes about 7 km, north of the city of Durrës. The remains of a wall that once closed the narrow strip of land between the sea and the shore were still preserved. Hezei I mentioned these constructions briefly, noting that the walls closed the system, which had a length of no more than 200 m, and their system with brick bricks represented a great similarity to the more regular and oldest parts of the fence great of Durrës.

According to the researchers, the northern wall that closed the strait was equipped with square towers located at equal distances.